

TELEGRAPFUL ROMANU

Nr 91. ANULU XVI.

Telegraful este de două ori pe săptămâna: joi și Duminică. — Prenumeratia se face în Sabiu la expeditorul foie pe afara la c. r. postă, cu bani gata prin scrisori francate, adresate către expeditor. Pretiul prenumerării pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru prime și tieri străine pe anu 12 pe 1/2 ann. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru
întea ora cu 7. cr. sîrul, pentru
a doua ora cu 6 1/2 cr. și pentru a
treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 6/18 Novembre 1868.

Indreptare: In locu de nr. 89 din fruntea unora exemplare de duminica e de a se indreptă: nr. 90.

Amesuratu conclusului congresului nostru bisericescu national român sau pusu sub tipariu din partea directiunei tipografiei archidiocesane protocolulu congresuale dinpreuna cu Statutulu organice alu intregei nôstre provinciè mitropolitane, și dupa putine septamâni se va sî gata.

De prisosu aru si a desbate insemtatea acestei cărti pentru viatia nostra bisericesca; dupa parerea nostra ajunge a espune atâtă, ca ea este de neaparata necesitate pentru fiecare comuna bisericesca, și pentru toti cărturarii nostrii fără deosebire de puseiune in biserica. Pretiul unui exemplariu este 1 fl. val. austr.

Se pote prenumera pâna la 1 Decembrie vechiu.

**Sabiu in 22. Octombrie 1868.
Directiunea tipografiei archidiocesane.**

Evenimente politice.

Sabiu, 30 Octombrie.

Foia oficială „Wiener Ztg.“, in numeroul de Duminica, aduce urmatorulu biletu pré inaltu, pre care M. S. lu adresă cancelariului imperial:

Iubite Barone de Beust! De ore-ce corespunde referintelor celor nu demultu regulate constitutiunale, că la actele Mele suverane și cu deosebire la tratatele de statu incheiate in numele Meu cu puteri strâne, sa se aplice titulaturile și distingerile corespondințorie, este voia Mea, că la inceputul acestor tratate, unde e de a se reprezentă persóna Mea că parte ce incheia tratatu, titululu Meu sa se intrebuintizeze in compusetiunea urmatória: „Imperatu alu Austriei, Rege alu Bohemie s. a. m. d. și Rege apostolicu alu Ungariei“; dupa care in contestulu mai departe alu tratatului pote sa se intrebuintizeze, conformu prassei diplomatice o forma prescurtata, anume titululu: „Imperatu alu Austriei și Rege apostolicu alu Ungariei“. Apoi distingerea: „Majestatea Sea Imperatulu și Regele“ seu: „Majestatea Sea imperatésca și regésca Apostolica.“

Mai departe spre insemnarea totalității tuturor regatelor și tierilor intruite constituutiunile sub sceptrul meu, sa se intrebuintizeze alternativ espressionile: „Monachi'a au-triaca ungu-reșca“ și „Imperiul austriacu-ungurescu.“

Dta esti insarcinat de a descoperi decisiunea acésta a Mea atâtă consiliului ministerialu al regatelor și tierilor intronite in senatulu imperial, cătu și ministeriului Meu ungurescu și a face sa urmeze cele de urmatu' mai departe, pentru a espressionile și insemnările corespondințorie titululu schimbă sa se notifice statelor strâne prin missiunile Mele și sa se introduca uniformu in actele de dreptulu publicu și cele diplomatice.

Vien'a 14 Noembre 1868

Franciscu Iosifu m. .p

Beust m. p.

Senatulu imperial a trecutu preste desbatarea legei de inarmare și cu acésta ministeriul a trecutu și preste acésta cestione delicate pentru esenția sea.

Delegatiunile au inceputu siedintiele loru in 16 (nu in 12 dupa cum erau convocate) l. c. la Pestaa in sal'a academiei.

Din Pest'a aducu diuariele urmatóri'a scire: Pest'a 12 Novembre Din cercurile guvernamentali ale Bucureștilor sosește aici scirea, ca dlu Cretulescu aru fi insarcinat a cere in Vien'a deslusuri asupr'a espressiunei intrebuintiate de dlu Baronu de Beust in comisiunea pentru inarmare in privint'a României (Dlu de Beust o a poreclit u arsenalu).

In București cerculă scirea, ca contele Andrassy aru propune predarea Tirolului de medie-dî la Itali'a și anectarea Romaniei că despăgubire, ceea ce aici (in Pest'a) se deminte in modu resolutu.

In acel'a-si obiectu astămu in „Zkft“ următoarele :

București. Dlu Em. Cretulescu a primit eri urmatórea instructiune pre cale: „Romania, soror'a cea mai jună a Franciei se va areta pururea démna de națiunea cea mare, care a funcțiunat că nașa la autonomia principatelor. Politic'a cea precauta a principelui Carolu, carea faramea și entuziasmă (cuvinte din originale) majoritatea națiunei, și va remanea siesi credincioșa și va apără principiul libertății tierei, ce-lu amenintia unu statu vecinu. Regimulu are indatoriri naturale satia cu Români de dincolo de carpati și indatoririle aceste le va împlini. Protectori națiunei române nu voru denegă bunavointia și sprințulu loru nisunțiloru, cari tintescu spre nașă ceva a le principelui Carolu“ Acésta e esenția instructiunei. Mai are dlu Cretulescu misiunea de a protesta contra ostilităților presei austro-unguresci și specialu de a cere espliatiuni pentru espressiunea duii de Beust in comitetulu de inarmare in privint'a Romaniei. Baronulu Offenberg (consolu rusescu R. T. R.) a desmentatu dela acésta, inse Bratișanu a remas la acésta dorint'a

Press'a oficiosa de aici a inceputu acum a agită (?) și contra Serbiei. Barbatii de statu din Belgradu suntu patrioti și omeni onorabili; ei nu voru să rischeze nimica pentru scopuri strâne.

„Bohemia“ capata o scrisore din România, in carea se spune ca acésta e punctulu celu mai dlicatul alu Europei. Mai departe spune ca acolo se pregatesc lucruri, cari trebuie să stea in legatura cu alte intreprinderi din alte părți și cari intreprinderi de acolo potu pune de odata doue staturi marginasie in flacari. Vorbesce apoi ca unu numaru de oficeri prussiani mai cu séma dela garda (Landuvehr) și cinci mii (?) de suboficeri prussiani se afla in România, cari invata pre armat'a româna regulamentulu de exercitie dupa sistema prussiana etc. „Bohemia“ dîce ca cu privire la intemplierile aceste să modificatu legea pentru nationalită la diet'a Ungurésca și aduce totu' cu aceste evenimente in legatura și recrutarea de satia. — Cine va aprețui cu bagare de séma cele scrise in sîrurile din urma dupa „Bohemia“ va conchide lesne și la adeverulu seu neadeverulu scirilor ei.

In Parisu vinu conflictele, că și cându aru fi cautele. Mormentulu unui republican Baudin a datu ansa la arestări și confiscări de davarie și totuodata la subscriptiuni pentru erigerea unui monumentu a mentiunatului republican.

Alta scire insemnata din Parisu e că soci'a principelui de corona din Prussi'a a fostu acolo și se dice ca presentia principesei are insemnatate politica in interesulu pâcei.

Pote pentru acésta din urma se continua, dupa „la Patrie“, cu tota seriositatea organisarea gardei mobile, in cătu pâna la 1 Februarie va fi organizarea a tota Francia gală.

O cuventare a lordulu Stanley roslita cu ocasiunea alegerilor pentru parlamentulu englez

(britanicu) a făcutu sensație neplacuta. Lordulu face o privire asupr'a situatiunei cam in uranotorele: Venitorulu Europei e invelit u intunecere. Armăurile cele mari suntu in adevetu isvoré pentru periculi, insa nicaieri nu domnesce voia la resbelu, ei temere de resbelu, sprezu asiā dara ca se va sustine pacea. Prussi'a nu are temeu de a face resbelu, și ei e a securata e gemo-ni'a Germanie i, intrunite că eeditate naturală. Francia, e probabilu, ca cum nu aru concede unirea acésta, dara barbatii de statu a-i Franciei incepu a conosce de o parte ca unirea acésta nu e de a se incunjură și de alta parte ca nu e pericolosa. Majoritatea francesilor cugeta la pace. Napoleonu cunosc dispusetiunea acésta și deca mai remane pacea doi ani va urmă o desarmare parțiale și pacea va fi apoi durabile. Anglia va face ce i va fi cu putintia pentru acesta, inse intre margini anumite și bine definite. Politic'a Angliei e bine voitória in toate părțile, fără de a se incurca in afantie. Periclitarea Turciei e acum mai multu interna și impregnarea acésta nu trebuie trecuta cu vederea. Crestinii statului turcescu, cu deosebire ai Greciei, vedo ca anarchia nu e progresu și o demolare aru și pentru toti pagubitória.

Diuarile vieneze esplica acésta enigmă nefavoritoriu pâcei și fac deductiuni din care aru urmă ca Anglia prevede unu resbelu in Europa'du care numai cea dintâi aru pute trage folosu.

Diet'a Ungariei.

Siedinti'a din 9 Novembre.

Dupa incurgerea mai multor petitiuni și prezentarea unui proiectu de lege privitoriu la pensiunea comună și a altui proiectu in cans'a esprezitării pre teritoriulu Bud'a-Pest'a, arata Președintele, ca au sositu unu rescriptu pré inaltu privitoriu la complanarea ungaro-croata, prin care se propune tramitera unei deputațiuni ungare croate și fiumane pentru deslegarea cestionei din Fiume.

Se pune la desbatere propunerea lui Ghiczy, in privint'a nomirei mincomunu și motivéza propunerea sea.

Deák luându cuventulu arata intr'o vorbire lungă, ca prin numirea „ministeriulu imperialu nu se vatema nici de um autonomia Ungariei, pentru aceea propune că să nu se rapescă tempulu cu consultări și desbateri asupr'a propunerei lui Ghiczy ci să se tréca la ordinea dilei; și motiven-đu-si in fine propunerea dice: „Fiindu că ministeriulu comună dejă in siedinti'a a 6 din anu acésta a delegatiunei ungureșca, — nu afla cas'a in numirea de „ministeriu imperialu“ nici o periclitare pentru independentia Ungariei, și nu afla cauza destulu de motivat, pentru de a impede activitatea delegatiunei. Art. 4 din an. 1848 și art. 10 din an. 1867 ordonéza, ca sia-care dietă sa statoréscă budjetul pre anulu viitoru. Deci fiindca fara delegatiune nu se poate vota budjetul pre anulu venitoru, pentru acea dietă nu afla motive de ajunsu, că sa impedece votarea budjetului, si privesce unu pericul mai mare in impregnarea aceea, cându nu s'ară vota bugetul, decătu intr'aceea, ca ministrii comuni se numescu fatia cu delegatiunea celorlalte tieri ale Maj. Sele „ministrii imperiali“ și acésta cu atât'a mai multu, fiindca inca in sessiunea prima a

delegatiunei au datu ministeriulu acest'a e dechiarare asiá de linisitoré in afacerea acésta. Cas'a aștepta dela ministeriu, că sa asterne dietei o propunere in privint'a titulaturilor, ce vrea sa le intrebuintieze Maj. Sea că domnitoriu comunu alu Ungariei și celoru latte tieri ale Maj. Sele, precum și in privint'a insemnărilor diplomatice. Cas'a aștepta mai incolo, că ministeriulu sa efectueze cătu mai curendu deslegarea cestionei acest'a, pâna atunci inse nu afla ansa, de a sîstă activitatea delegatiunei.

Dupa Deak ie cuventulu Col Tisză și combatte in vorbirea sea pre Deak, dicându intre altele ca legea din 1867 i au datu regimului numirea de ministeriu comun; Deci și impregiurarea acésta arata, ea nu-i compete numirea de miniseriu imperiale.

In fine ministrulu presiedinte Andrassy intr'o vorbire ind lungata dă desluștri linisitoré in privint'a numirei de ministeriu imperiale, accentuându ca titul'a acésta nu insemnăza un imperiu unifatru, ci doue imperii impreunate la olalta sub regimulu Maj. Sele pre basea paritatiei. Mai incolo schitizá cont. Andrassy propunerea facuta in trei afirmatiuni, care atingu pre regim, pre cari le dechiara de nefundate și le respinge. Mai intâiu dice, ca promissiunea lui in privint'a titulaturilor au mersu intr'acolo, ca cestionea titulaturelor din tratatele internationale se va regulá. Acésta insa nu are de a face nemicu cu numirea ministriloru comuni. A dou'a affirmatione, ca densulu aru si promisu, ca titulele ministriloru comuni voru mai veni inca odata la pertractare, se vede silitu a o denegá. Cu privire la a trei'a affirmatione care dice, ca densulu nu s'ară fi tienutu de promissiune, dechiara, ca regimulu au inceputu dej'a de multu pertractările privitóre la cele doua ministerii, și unele cestioni principali sau și complanatu. Insa regimulu nu au avutu causa, a aduce acésta la cunoscintia casei inainte de finirea pertractărilor, pentru ca nu au fostu interpelatu din nici o parte.

Ivanka și Bonis vorbescu pentru propunerea lui Ghiczy.

Pav. de Somsich luându cuventulu vorbesce pentru propunerea lui Deák, aduce inainte cuvintele lui Ghiczy, prin care au disu, ca de cându s'au primtu titul'a „Imperatulu Austriei“, Ungaria si-au perduto independint'a fatia cu tierile externe, la care observa vorbitoriulu, ca óre crede cine-va dintre membrii casei, ca Ungaria au avutu pâna in seculu alu 18-lea mai multa independint'a și autonomia, că acum, cându regentulu pôrta numirea amintita, cându insa Ungaria si-au castigatu in monarchia pre basea paritatiei prin puterea lucrurilor faptice o positiune insuflatoare de respectu. In fine dice: ca de óre-ce nu au auditu aducendu-se nici unu argumentu, prin care sa se restórne propunerea lui Deák, asiá dara o recomenda pre acésta, că adeca sa se tréca preste motiunea lui Tisz'a la ordinea dilei.

La cestionea acésta mai vorbira Simonyi și Trefort; cestu din urma se esprime intre altele, ca densulu nu se teme atât de unitatea monarchiei, ci dupa cum stau lucrurile acum, se teme de o dissolution totala.

In fine mai vorbescu Ghiczy și Deák, fia-care pentru propunerea sea, și dupa unele observari din partea lui Tisză și a ministrului presiedinte Andrassy și o discutiune asupra cestionei, ca óre are ministrulu dreptu, că sa vorbescă și dupa propunetoriulu, — se face votare și se respinge propunerea lui Ghiczy, iéra propunerea lui Deák se primeșce cu majoritatea voturilor.

Proiectulu de lege despre egal'a indrepătare a națiunalitătilor.

s'a modificatu in modulu urmatoriu:

§. 1. Toti cetățenii Ungariei forméza in privint'a politica o națiune, națiunea unu și nede spartita ungurésca, alu cărei'a membru egalu indreptatitu este totu cetățenul să de ori-care națiunalitate.

§. 2. Acésta indreptatire egale este supusa la norme deosebite numai in privint'a intrebuintiarei oficiali a deosebitelor limbi din tiéra și numai in cătu este necesaria cu privire la unitatea tieriei la posibilitatea și oportunitatea practica a guvernării și a administratiunei, și la esigintele administratiunei rapedi și punctuali a justitiei. De aceea

§. 3. Din cauza unitălei națiunei politice, limb'a de statu a Ungariei este cea ungurésca.

§. 4. Limb'a consultărilor și de manipulare a dietei Ungariei este eschisivu cea ungurésca.

§. 5. Legile sa creeze in limb'a ungurésca; dara au a se edá in traducere autentica și in limbile tuturor națiunalitătilor cari locuiesc in tiéra.

§. 6. Limb'a oficiala a guvernului tieriei in totu ramii guvernării este cea ungurésca.

§. 8. In adunările jurectiunilor, totu insulare are dreptul cuventului, pote vorbi ori unguresc, ori in limb'a sea materna, deca aceea nu este cea ungurésca.

§. 12. In privint'a administrării justitiei, la judecătoriile de I instantia, atâtu cu privire la limb'a manipulării, la limb'a purtărei proceselor civili ori criminale, decurga acelea cu séu fără intrenirea de advocatu, cătu și cu privire la limb'a sentimentelor, ce voru avé a se aduce, se va sustine pretotindenea prască de pâna acum, pâna ce nu va decide delegatiunea asupra regulării finali a jurisdictionilor de I-a instantia și a introducerii procedurei verbale.

§. 13. Jurisdictionile bisericescă și determină ele limb'a manipulării.

§. 15. In procesele apelate, deca acele nu decurgu in limb'a ungurésca, séu suntu proovediute cu documente neunguresci, forulu apelatoriu traduce atâtu procesulu cătu și documintele incătu este de lipsa in limb'a ungurésca, prin translatorii autentici, cari foru si aplicati la fórurile apelatorie pre spele statului, și apoi esaminéza procesulu in acésta traducere autentica.

Forulu apelatoriu va aduce rezolutiunile, decisiunile și sentintele sele totu-déun'a in limb'a oficială a statului.

Retramiendu-se procesulu la respectiv'a jurectiune de I-a instantia, acésta va si obligata a publica și respectivu a edá rezolutiunile, decisiunile ori sentintele forului apelatoriu, fia-cărei partide, si in limb'a in care acésta postesce, incătu acea limba aru si limb'a de manipulare a judecătoriei séu óre-care limba protocolaria a jurisdictionei.

(§§-ii 7, 9, 10, 11, 14, și 16—23 suntu luati din proiectulu cunoscutu alu lui Kerkápoly-Horváth).

Conveniune Postale

intre Romani'a și Austria

(Traducere din testulu francez).

(Fine.)

Art. 40. Administratiunile nu voru si nici responsabile nece oblegate de a rentorce perderile séu daunele cari aru resultă din ceva casu de bataia, numai cătu publiculu va si incunoscintiatu inainte, cumca post'a incetá de a fi responsabile despri unu defectu propriu alu objectului séu despre vin'a trimitietoriului.

Ele nu voru si responsabile nece despri daunele indirectă precum nece despri beneficiele ne-realizate.

Administratiunile nu primesc neci una responsabilitate in casurile urmatòrie:

- 1) Déca daunele nu s'a constatatu in data la sosirea objectelor și inainte de primirea loru prin destinatariu.
- 2) Déca pachetulu nu areta nece una urma esteriora de frângere séu de immoare.
- 3) Déca, fiindu vorba de unu pachetu cu valore declarata séu de una epistolă cu bani, greutatea objectului la sosirea loi la locul de destinație s'a aflatu conforme greutății constatate prin biuroulu trimitietoriu.

Art. 41. In casu de intardiare atâtu in transportul cătu și in admanuarea objectelor, Administratiunile contractante, in intielesulu Articulului 39, suntu responsabile numai in cătu intardiarea va fi producendu o stricaciune completa séu parțială și pentru totu-de-un'a in cuprinsulu pachetului.

La neci unu casu, Administratiunile nu voru si cu privire la variationile de cursu séu de piatia.

Art. 42. Pentru a-si validá drepturile sele de desdaunare, trimitietoriul i se dă unu terminu de siese lune de la datulu depuseturului objectului.

Dupa espirarea acestui terminu, rechiamatoriu nu va avé dreptu la nece una desdaunare.

Art. 43. Administratiunile contractante voru si respondintorie imprumutata, in intielesulu principiilor statorite la articul 39 pâna 42, despri

perderile și daunele in template pre teritoriul lor.

Déca perderea séu dauna se va intemplă pre unu teritoriu strain pentru părtele contractante, administratiunea subversante va validá inaintea administratiunei straine rechiamatiunea trimitietoriului pentru desdaunare cu acel'a-si interesu, ca-si cându ar' si vorba despre transmisse sele proprie si conformu dispusetiunilor conventionilor in vigore intre administratiunile contractante si administratiunea straine.

Art. 44. Articlii pentru post'a de sarcine intro Principatele-unite si tierile straine, spediti prin cele doue teritorie a le Maiestății Sale Imperiale si Regesci Apostolice suntu supusi cătu pentru percurgea teritoriul Principatelor-unita la acel'a-si tarife si regulaminte, că si obiectele provenitorie din séu destinate pentru tierile contractante.

Cătu pentru transportulu de la frontierele Principatelor-unita pâna la locul destinatiunei si vice versa, aceste obiecte voru si supuse tacseelor si regulamintelor in vigore intre cele dône teritorie ale Maiestăției Sele Imperiali si regesci Apostolice si intre respectivele tieri straine.

Art. 45. Administratiunile contractante voru admite espeditionea prin stafete atâtu pentru epistole cătu si pentru alte obiecte fără valore dechirata.

Tacsele stafetelor suntu a se respunde totu-deun'a inainte pâna la locul destinatiunei.

In casulu cându atare obiectu speditu prin stafeta s'ar' perde din vin'a vre-unui oficialu de poste, administratiunea pre alu cărei'a teritoriu se va fi intempletu perderea, va restitu trimitietoriului tacsele solvite pentru transportulu stafetei: si i va solvi una desdaunare de 20 florinti (50 lei n.)

Rechiamatiunea provenitorie din perderea unui obiectu speditu prin stafeta se va admite numai in decursu de siese lune de la diu'a trimiterei obiectului.

Art. 46. Administratiunile contractante voru galii in tota lun'a socotelele provenitorie din trimiterea corespondintelor, scrisorilor inchise, articulilor pentru post'a de sarcine si stafate, ce 'si voru administrá imprumutata in poterea dispusetiunilor conventionei prezinte.

Aseste socotelele voru avé de base si de justificatiune incunoscintiile de primire (accuses de réception) relative la transmisse efectuate in decursu periodului lunariu.

Saldulu se va solvi la espiratiunea fia-cărei trimestru pre basea unei socoteli generali, care se va gati prin ministeriulu regescu magiaru alu Agriculturei, Industriei si alu comerciului in Pest'a. Solutiunea se va indeplini in moneta sunatoria (argintu) séu prin litere de cambiu pentru sum'a intréga a monetelor dise si saldulu se va administrá cassiei Postelor rrg. in Pest'a in moneta Austriaca, séu Ministeriului financielor in Bucuresti in lei noi si bani, dupa cum un'a séu alt'a dintre administratiunile contractante va fi recunoscuta că detoria face cu ceea-lalta.

Solutiunea va si a se indeplini in cele trei luni, cari voru urmá dupa trimestrul, la care se va referi socotela generala.

Resultatul diferintelor escate a supra socotelelor unui trimestru se va strapune in socotela trimestrului urmatoriu.

Liquidatiunea socotelelor va avé de base 1 moneta Austriaca pentru 2 lei n. si 50 bani (1 l. n. séu 100 bani egala 1 francu).

Art. 47. Administratiunile contractante voru statorí prin unu Regulamentu form'a socotelelor si alte recerintie de specialitate si ordine, cari voru si necesarie pentru a asigurá esecutiunea esacta a conventioni presentee.

Se intielege, că dispusetiunile insemnate aci mai susu se voru poté modifica cu una inviore imprumutata prin Administratiunile contractante, ori cându voru vedé necesitatea spre acésta.

Art. 48. Conveniunea prezenta va avé putere si valore de la 1 ianuarie 1869 si va remané obligatoriu din anu in anu, pâna ce un'a dintre Administratiunile contractante va si anuntiu celelalte, inse cu unu anu mai nainte, intentiunea sea de a o desfiintá.

In decursu acestui anu, conveniunea va remané in deplin'a si întrég'a sea esecutiune, fără prejudecătiu liquidationei si saldului socotelelor intre Administratiunile contractante dupa espiratiunea termului memorato.

Convențiunea prezente se va ratifica prin Guvernele respective, și ratificatiunile se voru schimbă în București în celu mai scurtu terminu posibile.

Spre adeverintă cărora plenipotintarii au subsemnatu conventionea prezente și o au proovediutu cu sigilulu însemnelorlor lor.

Vien'a, 24 Iuliu una mii optu sute siese-dieci și optu.

Subsemnatu: M. Gervay.

Consiliariu la ministeriulu reg. magiaro alu agriculturei, industriei și alu comer-ciului, directore generalu au postelorlor re-gesci din Ungaria.

Subsemnatu: Ioane J. Falcoianu Directore generale alu postelorlor și tele-grafelor din Principatele-unite.

Subsemnatu: T. Pelling, Consiliariu la ministeriulu I. R. alu co-merciului. „Fed.“

R e s p u n s u l u la epistol'a Vizirului Aali-Pasi'a, adresat nu Vizirului și ministrului de externe alu imperiului otomanu de către Generalulu Nicolae Golescu, ministrulu afacerilor straine alu Romaniei.

Escentia.

Eră de datoria mea de a respunde imediatu la epistol'a, pre care Altet'i Sea Aali-Pasi'a a adresat'o directu suveranului meu, cu dat'a 10 Septemb're 1868, și rogu pre Escentia Vôstra a fi bine incredintiata, ca m'a-siu fi grabitul a-mi implini acăsta datoria cu aceea-si grabire că de obici-nuitu, déca continebulu depesiei sele nu m'aru fi plecatu a crede, ca este oportunu a lasá sa tréca cătu-va tempu.

In adeveru intrebările ce ni se faceau in acăsta depesia erau acelea-si, ce ni se făcusera dejă la iocepululu miscărei bulgare, și cărora guvernulu Altetiei Sele Serenissime, Principele Carolu, res-pusese in modulu celu mai grabnicu și celu mai categoricu. Póte ca eramu in dreptu a crede ca, dupa declarările cele mai formalu din parte-ne și dupa mesuri energice ce amu luat atunci, cându s'au produsu acele incercări de agitare, guvernulu M. S. Sultanului n'aru mai fi datu ascultare unoru denunciări, cari nu mai potu avé altu scopu, decătu de a turbură bun'a intelegerere intre dōue tieri atătu de strinsu legale, și ale căroru interese le facu o datoria de a in-latura ori-ce germenu de neintelegerere.

Déca numai astadi vinu a dă Escentiei Vôstre lamuririle, pre cari Altet'i Sea Aali-Pasi'a le cerea, este pentru ca cu cătu se pusese mai multă ingrigire a desceptă neintelegerii intre noi, cu atătu ni se parea mai cuviinciosu, că mai inainte de tōte, urmarea purtărei nōstre fatia cu guvernulu otomanu sa-i dee mai intăiu o nouă proba despre sinceritatea declarărilor nōstre.

Altet'i Sea a creditu, ca pote intemeia o judecata ecitabile a actelor nōstre, pre opiniunea cătoru-va diuarie din tiéra: dara ea a datu in adeveru o pré mare importantia anunçărilorlor lor, și ne pare reu ca guvernulu M. S. Sultanului a fostu impressionat de densele. Escentia Vôstra este pré luminalu spre a nu scă ca in tierile, in cari esista libertatea pressei, afirmările diuarielor opositionei nu potu fi primite decătu cu cea mai mare rezerva și nu suntu probe conchidietorie contr'a unui guvern.

Asă este necasutu, ca au fostu bande cari s'au organizat in modu facisiu pre teritoriul romānu și cu complicitatea functionarilor guvernului. Singurulu faptu ce s'au produsu, este trecerea nopturna a unei singure cete de o sută cinci-dieci de omeni, care a provocat mesurile active pre cari-le-amu făcutu indata cunoscute.

Guvernulu A. Sele Serenissime, Principele Carolu, n'aru puté fi cu legitimitate responsabile de acăsta incercare de agresiune (échauffourré), precum nu pote fi responsabilu guvernulu M. S. Sultanului de bandele bulgare ce s'au formatu pre propriul seu teritoriu, cu tota priveghirea autoritățilorlor musulmane; precum nici guvernele prussiane, austriace și trecesi n'au pututu fi banuite de investigatori său spectatori compacatori a-i bandelorlor plecate dela densele in tempulu insurectiunei poloneze; precum nici guvernulu austriac n'a fostu acusatu de nelealitate către Sublim'a Pórtă, pentru ca cu ocasiunea unoru evenimente de aceea-si natura in Bosni'a, insurgenți au primitu intăriri din

tierile austriace. In adeveru, nimenea nu a engetato atunci, dupa cătu scim'u celu putinu, a dice că insurgenți erau organizați cu complicitate său cu autorisarea guvernului M. Sele Apostolice.

Déca guvernulu M. Sele Sultanulu aru fi fostu mai bine informatu, in locu de a fi indosu in erore prin nisce insinuatiuni cări, déca suntu ostile Romaniei, și vemu dreptulu sa credem, ca nu suntu mai avantagiöse sublimei Pórtă ei insesi, elu aru fi făcutu dreptate guvernului Altetiei Sele Serenissime Principele românilor, și n'aru fi avutu recorsu la puterile garanti a căroru ingerintia, cu tōte ca nu se pote nimenea indoī de solicitudinea loru pentru ambele tieri, n'aru puté fi iosa de natura a meniné increderea absoluta, ce aru trebuu sa existe intre noi. Asemenea demarsie suntu rezultatul unei óre-care neincredere, dupa cum insusi A. Sea Aali-Pasi'a nu o ascunde.

Din contra convictiunea, ce n'amu incetat de a avé in privintă avantagielor comune ce trebuie sa ne procure o intimitate necurmata, a făcutu ca, cu tōte informatiunile ingrijitóre ce ne-au fostu date in privintă dispozitiunilor sublimi Pórtă cătra noi, nu numai nu ne-a-nu adresatu cătra puterile garanti, dara amu respinsu asemenea sgomote cu indignare, căci n'amu uitatu ca suveranii cei mari ai Turciei au fostu mari mai cu séma pentru ca respectau cuventul loru și tratele.

Altet'i Sea amintesce increderea ce a avutu guvernulu M. Sele in declarările asecurătoare ale dlui Golescu. Cătezu a speră, ca aceea ce s'a petrecutu de atunci, adeca nereinoarea pre tiermului sănghu alu Donărei a nici unui faptu care aru fi pututu neliniscí fruntari'a turca limitrofa, a făcutu pre Altet'i Sea sa revie la cele dintăiu impresiuni de incredere.

Cătu despre ancheta, la care amu făcutu sa se procedă, trebuie sa observezu ca cercetările se facu acă de cătra autoritățile competenti, ca curtile și tribunalele se pronuncia, și ca la stersiul actele devinu publice, astfelui dupa cum se urmează in tōte tierile, unde justiția e cu totulu despărțita de administratiune. Inculpatii suntu in inchisore si procesulu se va face fără întăriare. Guvernulu Maies-tătiei Sele Sultanulu pote avé chiaru de acum acăsta intăie și superiora satisfacere de a află ca cercetările conscientiose ce amu făcutu nu ne-au descoperit nōue motive de ingrigire, și de a vedé ca fruntarile imperiului n'au mai fostu neliniscite din acăsta parte.

In ceea ce privesce garanti'a că Romani'a sa nu devina foearulu fapturilor de turburări, nu este nevoia sa reamintescu angajamentele Suveranului meu fatia cu Maiestatea Sea Sultanulu; căci oprindu uneltri perturbatoré in Romani'a, este a garantă mai multu inca Romani'a decătu staturile vecine, și nefacendu acăsta, guvernulu Altetiei Sele Serenissime, Principele Carolu, aru lipsi nu numai unoru ingagiaminte de onore, ci și datorie lui, cea mai imperiosa cătra tiéra.

In privintă mesurilor luate, voiu adauge ca vigoreea, ce amu pus in supraveghirea intregei linie a Dunarei, un'a din cele mai dificile, atătu prin intinderea sea cătu și prin numerosele sele insule „și activitatea ce punem a ne înarmă, pentru a puté in ori-ce impregiorare aperă mai bine neutralitatea teritoriului romānu“, ne-au parasitu garantele cele mai seriose, ce aru puté dorí Sublim'a Pórtă. „De aceea sperămu ca prafulu de posca, care acum in urma a fostu oprită“, pote din erore, „ne va fi liberat fără întăriare“, și ca ordine oficiale voru fi date pentru a se lasá sa tréca armele, ce amu declaratu ca voim sa le aducem printr' Turci'a.

Romani'a posedea astadi tōte condițiunile teritoriale, politice și sociale pentru a poté prosperă și a fi fericita; ea n'aru avé a castigá nimică déca si-aru aruncá ochii dincolo de fruntarile sele, aceștă aru fi din contra a espune presintele și a compromite cu neprudentia viitorulu seu.

Alta data, cându aceste condițiuni lipseau Romaniei, cându aveam de capu alu guvernului risce principi cări, prim originea, tradițiunile și natura puterii loru chiaru erau jucari'a partidelor din intru, și „supusi prin urmare influențelor straine, in cari cauta punctul loru de sprigintă“, puterile vecine putea banui pre romāni de inercăriazardoase.

Insa acum, cându suntemu in condițiunile dorate și cându avem de suveran unu principe care apartiene celorlor dōue mai ilustre famili domnitore

ale Europei, și care se sprijina nu pre privat-giul unei clase, ci pre iubirea poporului întreg, Sublim'a Pórtă pote fi sigura, ca nu guvernul Altetiei Sele serenissime Principele Carolu „se va lăsa balota de influențe straine“, dara ca din contra nu ia și nu va luă regulă sea de purtare decătu „din interesele nationali“, ce „le va scă speră in ori-ce ocasiune“, remanendu cu serupulositate credincios tratatelor, cari au asecuratu esistintă autonoma a Romaniei.

Ne place a nu ne indoī ca, dupa aceste frante si leale esplicări din parte-ne, Maiestatea Sea Sultanulu ne va urmă acea solitudine bine voitōre, pre care a reamintit'o Altet'i Sea Aali-Pasi'a, căreia i vomu dă totu-déun'a celu mai inaltu pretiu. Bine-voiti a primi etc.

(Semnatu,) generalulu Nicolae Golescu, „Romanulu“.

Societatea „Transilvania“ din Roman'a au tenu tu siedintă comitetului in 6 Oct. sub presidintă Dlu A. Papu Ilariu. In siedintă acăsta se arăta onu venitul alu societăției de 3359 lei noi și 84 bani, care au in-cursu parte dela consiliul comunale din Galati pen-tru intretinerea la studiu a unor tineri anumiți, parte dela membrii societăției.

Se presenta doue comptori despre cheltueli, in suma de 82 lei și 88 bani.

La propunerea lui presid. se decide, că dnii secretari pâna in 6 dile sa presente presidintelui o lista de consiliile comunale și judecătore, căte au prevediutu pâna acum in bugetele loru sub-vențiuni pentru societate, insemnându in deosebi pre aceleia, cari nu respunsu subvențiunile acordate, pentru că sa pote fi invită a-si indeplini obligațiunile.

Dupa acestea pune Dlu pres. la ordinea dilei impartirea celor trei stipendii ale societăției, aduce la cunoștința comitetului, că in urmă publicări de concursu și in urmă inscripționări, ce s'au facutu in privintă acestor stipendii pre la societățile literare din Sabiu, Aradu și Cernăuți, numai comitetul din Sabiu au recomandat trei tineri și anume pre dd. Alessie Dragosiu, juristul absolutu la academi'a din Cluj, Ioane Lepădatu și Nicolau Cacorade, ambii maturisati dela gimnasiulu de statu din Sabiu, prelungă care opiniunea minorităției comitetului din Sabiu, propune in locul Dlu Dragosiu pre d. Ioanu Bozocea, maturisatu la gimnasiulu român din Brasov.

Domnulu presedinte aduce mai inelo la cunoștinția, ca afara de cei recomandati dela Sabiu s'au mai adresatu deadreptu cătra comitetului „societăției „Transilvania“ alti 23 de con-curenti. Tōte actele concurrentilor au fostu esaminate de o comisiune denumita ad hoc. Comisiunea acăsta recomanda pre Dragescu, Bozocea, și pre Al. Radu.

Dlu presedinte inainte de tōte propune spro alegere pre unulu din cei recomandati dela Sabiu, care s'au destinat pentru sciințele exacte, și adeca unulu alu majorităției, Cocorada și unulu alu minorităției, Bozocea. Dupa o discutiune și consultare mai indelungată facanduse votare secreta, rese d. Bozocea cu majoritatea voturilor și se de-chiara de stipendistu alu societăției pentru sciințele exacte.

Varietati.

(+) Constantin Alutanu canonico și vicariu alu ordinariatului gr. cat. din Blasie a reposat in 11 Nov. c. n. in urmă slabiciunilor adencilor betranetie. Fieci tineri usioră și amintirea eterna!

(Va urmă).

* * In afaceri de constituirea curiei regale s'a convocat o comisiune carea și va incepe in lun'a cur. diu'a 16. c. n. lucrările sele. Membrii comisiunii suntu: Majláth, Melezer, c. Majtenyi Ladisl., conte. G. Appony. Sam Bonis, Ludov. Horvath, Lud. Vadnay, Cal. Tisza, Gabr. Varady. Vilh. Dapsy, Emil. Manojlovits, Carolu Aporu, Ladisl. Papp, Fr. Bömches, Iacobu Rannicher, N. Szabó, I. Alduleanu, Geczö, L. Toth, Col. Kovács și B. Ökröss.

* * Camere comerciale in Transilvania. Dupa o cor. orig. din Pest'a spune Hr. Ztg., ea s'a tenutu in o siedintă ministeriului de commerc sub

presedintia dui secretari de statu Festh. Cor. a intielesa ca cercului camerei din Brasovu i se subordină următoarele subcercuri și adeca: 1. Orestia, Sebesiu și Mercurea cu locul de alegere Sebesiu; 2. Sabiu și Nocrichiu cu locul de alegere Sabiu; 3. Mediasiu și Cinculu mare cu locul de alegere Mediasiu; 4. Seghisióra și Coahalmulu cu locul de alegere Seghisióra; 5. Fagarasiu cu locul de alegere Fagarasiu; 6. comunele dela tiéra din districtul Brasovului cu locul de alegere Satu-lungu (cetatea Brasovului constituie cercul principale); 7. Trei-scaunele cu locul de alegere St. Georgiu; 8. Ciuculu cu locul de alegere Gy. Szt. Miklos; 9. Odorheiu cu locul de alegere Odorheiu și 10 Alb'a superioare cu locul de alegere Elisabetopole.

Celealte părți a le Transilvaniei se subordina cercului camerei comerciale din Clusiu afara de comitatul Hunedoarei ce se afiliéza la Temesióra.

* Temp este Dumineca a trecut septembra, decând s'a descarcat o tempestă grea cu fulgere și tunete asupr'a Clusului, că în mijlocul verei.

** Bancnote false de căte 1 fl. v. a. se a simtuită ca ambla in cursu. Se potu cunoaște dupa semnele seriei: A. f. 33.

** (Una prețioasa antecitate româna.) Unu plugariu svabescu, arându in otarul comunei Acea (in comitatul Albei-R.) apartenenția dominiului principelui imperialu, Josifu, desveli unu monumentu fără frumosu de marmură albă, in forma cuadrata, cu lungime de 8 picioare, latime de 6 p. și grosime de $1\frac{1}{2}$ p. Diumitate de a supr'a monumentalui acestui este ilustrata cu patru figure de marime naturala, in costum romanu (palii, toga s. a.), cu capuri perșepe, ovale, numai nasurile li suntu mutilate de ferul plugului; acăstă inse nu detrage multă din frumetea sculpturii. Figurele din margini reprezinta doi barbati (pre cum se vede: osteni romani) punendu-si pre anema cele trei degete (policariu, aretatoriu și celu din mijloc) ale dreptei. Mijlocul lui ocupa una figura femeiesca, cu perulu inerită pre suburechi, cu vestimentele crepate sub grumadi „ca la român ele din Transilvania“ (afirma preotul reformatus Ludo-vicu Széles, care vedea monumentul) și cu pieptul acoperit. La picioarele femeiei sta pruncutul ei in etate de 9—10 ani, tienendu in mâna o pilă și ceva instrument de a lovi pilă (mingea, globula). — Pre partea mediulocia a monumentalui se vede unu altariu micu, cu trei picioare (Tripod), dă dréptă acestui unu barbatu aduce mai multe obiecte rotilate, dă stângă stă femeia privindu sacrificiul. Partea din diosu este provedita cu una inscriptiune cam incalcita. Preotul ref. Lud. Széles, de la care imprumutărămu aceste notitie, descifra inscriptiunea in modulu urmatoriu: D. M. (Deo Macsimu) AELSERENO MEDCo HNPL (Aeliano Sereno, memoriae dedicato, hanc posuit lapidem) P. ST. VII. V. IX. ANN. XXVII (Pater sepulti vixit annos 27) E. AEL.SERENANO (Et Aeliano Paulo Serenano) MDCo HFSVAS. PR. (Memoriae dedicato hoc fecit sepulcrum vastum, pater relictus sepulchorum) SEP. (vixerunt) XV IX ANN. XXII (annos 15, 9, 22) E. AELIAE CONCORDIAE (Et aelia Concordiae). „Fed“

** A trecut la ludaismu o comună secuiasca de Sambezeni (cari tienu sămbată iera nu Dumineca). Causă trecerei a fostu, că li s'a denegatu dreptul de a exista ca Sambezeni, fiindu-secă acăstă nu e o religiune recunoscută de legile statulei.

22—2 Concursu.

Pentru ocuparea statiunilor vacante de inventatori la scările populare gr. or. române din comunitatele Saculu, Honoriciu și Crivin'a, și de suplenti inventatoresci in Zorlentiul-mare și Satul-micu, care comune totă suntu ingremiate marțului comitatului Carașului și Protopresbiteratului gr. res. rom. alu Lugosiului, se scrie prin acăstă concursu.

Cu acestei statuni suntu impreunate următoarele emolumente anuale:

I. Saculu.

- a) in bani gal'a: 94 fl. 50 cr. v. a.
- b) in naturalii: 12 metri de grâu, 24 metri de cuceruzu, 100 punti de clisa, 100 punti de sare,

25 punti de lumini, 6 orgii de lemne, 4 jugere de pamant și quartiru liberu.

II. Honoriciu.

- a) in bani gal'a: 52 fl. 50 xr. v. a.
- b) in naturalii: 12 metri de grâu, 18 metri de cuceruzu, 100 punti de clisa, 50 punti de sare, 12 punti de lumini, 4 orgii de lemne, 2 jugere de pamant și quartiru liberu,

III. Crivin'a.

- a) in bani gal'a: 42 fl. v. a.
- b) in naturalii: 8 metri de grâu, 16 metri de cuceruzu, 100 punti de clisa, 50 punti de sare, 10 punti de lumini, 4 orgii de lemne și 2 jugere de pamant.

IV. Zorlentiul mare.

- a) in bani gal'a: 60 fl. v. a.
- b) in naturalii: 12 metri de grâu, 12 metri de cuceruzu, 50 punti de clisa, 50 punti de sare, 12 punti de lumini, 6 orgii de lemne, 2 jugere de pamant și quartiru liberu.

V. Satulu micu.

- a) in bani gal'a: 30 fl. v. a.
- b) in naturalii: 6 metri de grâu, 6 metri de cuceruzu, 50 punti de clisa, 25 punti de sare, 12 punti de lumini, 4 orgii de lemne, 1 jugere de pamant și quartiru liberu.

Doritorii de a ocupă vre-unul din aceste posturi inventatoresci său de suplenti inventatoresci voru avea a înzestră petitiunile loru concursuale, — timbrate după cuvintă, — cu estrasu de botezu, cu atestatul despre absolvarea cu sporiu bunu a cursului pedagogicu in institutulupreparandialu din Aradu, apoi despre servitulu de pâna acumu și purtarea loru morale și politica, și astfelui înzestrare le voru substerne Venerabilului Consistoriu alu Caransebesiului pâna in 30 Novembre a. c. cal. vechia.

Caransebesiu 17 Octombrie 1868.

Consistoriul diecesei Caransebesiului.

Nr. 24—2

E d i c t u

Prin care Ev'a Vasile'a din Agostinu fractulu Hidvegului, legiuța socia a lui Adamu Birt'a Ciuc'a totu de acolo, carea de 10 ani au parasit pre soiul ei, fără a se săi loculu astărei și petrecerei sale, se indatoréza că in terminu de 6 luni negresită sa se infatisizeze inaintea subscrisului foru matrimoniale, pentru ca la din contra cererea numitului barbatu, si in absentia prebegitei femei se va pertractă și otări după prescrisele canone.

Brasovu in 24 Octombrie 1868.

Forulu matrimoniale gr. res. alu tractului prot. alu Hidvegului.

Ioann Petricu, Protopopu.

Nr. 49 C. A.
184 D. G.

Banc'a generala de asecuratiune reciproca

,,TRANSILVANIA.“

Suntemu in placută pusetiune de a păsi la activarea societății, și avendu de a incepe cu ramulu de asecuratiune contra focului, iera §-ulu 2 alu dispusetiunilor transitorii prescriendu responsarea a 30% de fia-care actiune mai inainte de activare, ne luâmu voia a rugă prin acestă pre toti acei p. t. subscriventi, cari pâna acum au respunsu după actionile loru numai 10%:

că pana in 1 Decembre a. c. se aiba bunatate a solvi și cele-lalte 20%, adeca după fia-care actiune inca căte 20 fiorini v. a.

In Sabiu se potu face acele solviri la functionariu cassei societăției Dlu P. I. Kabdebo in localul seu din piță mare. Subscriventi de prin alte locuri voru platî acolo unde au subscrisu actiunile.

Actiunile originale inca se voru împărți cu 1 Decembre a. c. împreuna cu cuponile de interese și de dividende.

O B S E R V A

1. Dupa catimile platite și cari mai suntu a se plăti in urmă acestei provocări, societatea da 6% interese computate dela diu'a respunderei loru; cu 1 Februarie 1869 se voru platî interesele pre tempulu trecentu pâna atunci, iera de aci incolo de se voru platî in rate semestrale de cursive.

2. Provocarea de mai susu nu schimba intru nimic'a modalitatea subscriverei mai departe la capitalulu fundamentalu (fundulu de intemeiere) și la subscriptiunile noue voru fi a se respunde și pre viitoru la incepere totu numai 10%. Solvirile mai departe după atari subscriptiuni se voru cere mai tardiu prin insemintare deosebita.

3. Actiunile subscrise participă cu dividende de 15% la întregu castigulu curatul rezultatoriu din toti ramii de asecuratiune, adeca după asecuratiuni de focu, de vietă, de grindina și de transportu, indata ce ele voru intră in vietă.

Sabiu, in 6 Noemvre 1868.

Administratură suprema a bancei generale de asecuratiune reciproca „Transilvania“.

Avisare.

Escelsulu c. r. Ministeriu de resbelu alu Imperiului dupa rescriptul seu din 28 Octombrie 1868 Sect. 13 Nr. 4276 voiesce requisitile trebuințioase pentru imbraçarea și inarmarea armatei c. r. a și le castigă pre calea industriei private, și pentru aceea inca acum a mijloci aprovisionarea unei părți a requisitelor cerute pentru anul administrativ 1869 prin oferte.

Minimulu ofertului are a cuprinde:

G r u p ' a I.

20,000 bucăți de pepteri cu maneci din panure vîneta inchise, 10,000 bucăți pantaloni vineti pentru infanteria germană, 10,000 bucăți pantaloni vineti pentru infanteria granicieră, 10,000 bucăți cioreci vineti cu sinore pentru infanteria ungara.

G r u p ' a II.

50,000 parechi de schimburi pentru barbati, constatare de chimesi și ismene.

G r u p ' a III.

26,800 parechi de caltuni comuni.

Publicarea pentru ofertele aceste, unde se voru espune modalitatele, va fi in gazetă „Hermannstädtler Zeitung“ din 11—14. 18 Nov. Nr. 269 272 și 275. Asemenea suntu provediute cu exemplarile din publicarea acăstă camerile mercantile și industriale, și comisiiile de montura prin esc. Ministeriu de resbelu alu Imperiului.

Publicarea acăstă s'a comunicat și cu magistratul din Sabiu, Clusiu, Brasovu, Alb'a-Julia, Seghisióra, Mediasiu, Orestel, Sebesiu, Bistritia, Mar. Osiorheiu, Reghinulu sasescu, K. Osiorheiu, cu oficiolatele comitatense din Elisabethopole, Aiudu, Turd'a, Dees, cu oficiolatele districtuale din Fagarasiu și Naseudu, cu oficiolatul scaunale din Odorheiu și in urma cu oficiul comunale din Cisnadie, unde sa pote vede.

Comisiiile de montura indeosebi a primitu inscriinare, măstrelle, și modele de croită, precum și descrierile speciali privitoare la calitatea și confectiunea articlilor de fieratasi și dividendele materialilor, și conspectele despre impartirea după clase și procente ce are observa la fia-care soiu — a le tienă gal'a, că sa le pote aretă la intreprindetori fieranti, cari se voru infatisia.

Ofertele au de a intra celu multu pâna in 10 Decembre 1868 la Escelsulu c. r. ministeriu de resbelu alu Imperiului.

Dela c. r. comanda generala a tierei in Sabiu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 5/17 Novembre 1868.

Metalicele 5%	58	25	Act. de creditu	227	40
Imprumut. nat. 5%	63	60	Argintulu	114	75
Actiile de banca	8	32	Galbinulu	5	50